

smyslu § 477 č. 9 c. ř. s. nemůže býti řeči. Odůvodnil-li procesní soud mimo to ještě věcně své zamítavé stanovisko v hlavním sporu, bylo to sice zbytečné a nesprávné, neboť procesní soud zkoumaje otázku přípustnosti obnovy, nesměl nikterak předbíhati rozhodnutí ve věci samé (rozh. č. 16369 Sb. n. s.), ale nejde tu o zmatek odvolacím soudem vytýkaný. Pokud však odvolací soud míní, že skutková zjištění prvního soudu neodůvodňují zamítnutí návrhu na povolení obnovy, jde v podstatě jen o právní posouzení této otázky, kterou odvolací soud sám může řešiti, při čemž může nahraditi celý výrok prvního soudu změňujícím rozsudkem druhého soudu omezujícím se správně na řešení této otázky (rozh. č. 16315 Sb. n. s.). Důvody, z nichž odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu, tudíž neobstojí, pročez bylo usneseno, jak shora uvedeno.

Čís. 16636.

Výklad pojistných podmínek o splatnosti požární pojistky po skončení šetření o nevině a výši škody a vliv trestního řízení na splatnost pojistitelova plnění z požární pojistky.

Povinnost pojistitele k výplatě požární pojistky nenastává již zproštěním pojistníka z obžaloby pro trestný čin vztahující se na založení požáru pojištěné budovy, byla-li povolena obnova trestního řízení. Rozhodující jest, jak se jeví trestní věc po hmotné stránce.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1938, R I 1490/37.)

Žalobce byl u žalované vzájemné pojišťovny »S. F.« pojištěn proti škodám z požáru své usedlosti. Dne 13. března 1932 uvedená usedlost vyhořela. Odškodňovací suma byla určena částkou 66.469 Kč. Žalovaná pojišťovna složila u okresního soudu v J. podle § 1425 obč. zák. 25.196 Kč, 24. září 1935 zbytek do 57.733 Kč a 2. září 1936 dalších 8.399 Kč, dohromady 66.132 Kč. Podle obsahu pojistné smlouvy nastává splatnost odškodného uplynutím jednoho měsíce po oznámení pojistného případu, když však vyšetřování ke zjištění oprávnění k požitku nemohou býti skončena bez zavinění ústavu v uvedené měsíční lhůtě, teprve čtrnáctým dnem po jejich skončení; dokud není usedlost znovu vystavěna, náleží pojištěnci nejvýše $\frac{2}{3}$ zjištěného odškodného; placení odškodného se má státi v obchodních místnostech žalované pojišťovny, t. j. v Ch. Tvrdě, že žalovaná pojišťovna přes to, že byl žalobce zproštěn obžaloby pro zhárství, nevyplatila mu ihned odškodňovací sumu, že zcela neodůvodněně učinila subsidiární návrh, že mu z toho zdráhání vzešla velká škoda, ježto pro otálení s novostavbou, které bylo způsobeno nevyplacením odškodňovací sumy, nemohlo býti upotřebeno zdí (škoda 9.000 Kč), že nemohlo býti opatřeno nutné nářadí k obdělání polí a luk, že výnosnost polí klesla, krávy musily býti se ztrátou pro-

dány, že mezitím bylo také obhospodařování polí obilním monopolem omezeno, mléčné hospodářství nemohlo býti neztenčeně udržováno, takže za tři léta vznikla mu škoda 60.000 Kč, dále že tři hypotekární dluhy nemohly býti včas uspokojeny, takže vzniklými exekučními útratami vznikla další škoda 20.000 Kč, domáhá se žalobce žalobou podanou dne 17. února 1936 na žalované pojišťovně náhrady škody 89.367 Kč s přísl. Soud první stolice zamítl žalobu. Důvody: Dne 13. dubna 1932 bylo proti žalobci a Karlu K. zavedeno trestní řízení, ježto Karel K. doznal, že založil požár po žalobcově vybídnutí. V obžalobě proti oběma vznesené byli oba rozsudkem ze dne 19. července 1932 osvobozeni, ježto soud pouze z doznání Karla K. nemohl nabýti přesvědčení o vině obou obžalovaných. Trestní řízení bylo pak pro nově najevo vyšlé podezření na návrh státního zastupitelství obnoveno, avšak 6. května 1935 zastaveno. Ježto v pozdějším řízení nebyly provedeny konfrontace a také usvědčující svědek nemohl býti vypátrán, navrhla žalovaná další pátrání a vznesla subsidiární žalobu. Rozhodnutím vrchního soudu v P. ze dne 4. července 1936 bylo vysloveno, že není důvodu k dalšímu stíhání. Tento nález byl zástupci žalované pojišťovny doručen dne 24. července 1936. Žalovaná pojišťovna byla jako všeobecně užitečný ústav podle pojistné smlouvy oprávněna a zavázána zkoumati oprávněnost nároku na odškodnění. Tato povinnost byla v souzeném případě tím nutkavější, že tu proti žalobci byly nejen indicie, ale přímo obvinění ze založení požáru po případě z pojišťovacího podvodu. Jestliže tudíž žalovaná podle své povinnosti vyčerpala všechny možnosti vyšetřování, které jí zákon poskytoval, nemůže býti řeči o nějakém úmyslném nebo smlouvě odporujícím zdráhání výplaty odškodného. Splatnost celého odškodného nastala tudíž ve smyslu § 23 všeob. poj. podmínek teprve 8. srpna 1936. Podle uvedených zjištění nelze žalované pojišťovně přičítati proto, že vedla trestní vyšetřování proti žalobci, protismluvní nebo zaviněné jednání. Není proto nárok na náhradu škody důvodný. O d v o l a c í s o u d uložil soudu první stolice, aby po právní moci zrušujícího usnesení dále o věci jednal a znova rozhodl.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, aby o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

V podstatě jde o užití čl. 23 všeobecných pojistných podmínek pro požární pojištění, v němž jsou podmínky splatnosti odškodného stanoveny v souhlase s velícím (§ 42 zák.) předpisem § 40, odst. 1, zák. o pojišťovací smlouvě ze dne 23. prosince 1917, č. 501 c. ř. s. Podle právě uvedeného ustanovení, nemohou-li býti bez pojistitelovy viny ve lhůtě jednoho měsíce ukončena šetření nutná k tomu, aby byla zjištěna pojistná příhoda a rozsah pojistitelova plnění neb aby bylo zjištěno o p r á v ě n í k p o ž i t k u, nastane splatnost plnění pojistitelova teprve čtrnáctým dnem po ukončení šetření.

V souzené věci jde o případ naposledy uvedený, neboť na výsledku trestního řízení, zavedeného proti pojištěnému žalobci pro zhářství a podvod, zajisté záviselo, zda má žalobce vůbec oprávnění požadovati požární náhradu (viz čl. 3 všeobecných pojistných podmínek).

Strany se shodují v tom, že trestní řízení oddálilo splatnost odškodného ve smyslu čl. 23 všeobecných pojistných podmínek, a v souzené rozepři jde jen o to, do kterého údobí tohoto trestního řízení možno říci, že na onom oddálení splatnosti neměla žalovaná pojišťovna viny. Podle žalobcova stanoviska měla mu pojišťovna vyplatiti požární náhradu ihned po jeho osvobození, jež se stalo rozsudkem krajského soudu v L. ze dne 19. července 1932, č. j. Tk XI 610/32-51. Odvolací soud vycházel rovněž z právního názoru, že žalovaná pojišťovna nesměla vyčkati, až snad státní zastupitelství navrhne obnovu řízení, a jaký výsledek bude míti obnovené řízení, a že nebyla oprávněna oddalovati placení až do rozhodnutí o jejím podpůrném návrhu podle § 48 č. 2 tr. ř. Podle názoru odvolacího soudu byla tedy žalovaná pojišťovna nejpozději od 15. srpna 1932 v prodlení. Stěžovatelka napadá tento právní názor jako mylný a jde tu jen o otázku, zda jest uvedený právní názor odvolacího soudu správný nebo ne.

Odvolací soud zřejmě založil svůj právní názor toliko na pouhé skutečnosti, že byl žalobce obžaloby zproštěn. S tímto názorem však nelze souhlasiti, jestliže se zproštění stalo za okolností, které ve spojení s jinými vedly pak k obnově trestního řízení. Byloť hleděti ke stavu trestní věci po hmotné stránce, jak se jevila v trestním řízení. Podle toho bylo teprve posouditi, zda stačilo samo osvobození žalobce, či zda byla nutná ještě další šetření ve smyslu § 23 všeobecných pojistných podmínek a § 40, odst. 1, poj. zák. č. 501/1917 ř. z. Z toho, co v trestním řízení udal zejména spoluobžalovaný Karel K., a z toho, co vyšlo najevo později a co na základě trestního oznámení již dne 8. listopadu 1932 (srov. spisy Tk XI 1900/32) vedlo k obnově trestního řízení po návrhu státního zastupitelství usnesením radní komory krajského soudu v L. ze dne 17. října 1933, č. j. Tk XI 610/32-54, vyplývá závěr, že toto další pokračování v trestním řízení jest pokládati i ve smyslu uvedených § 23 všeobecných pojistných podmínek a § 40, odst. 1, poj. zák. za šetření nutné ve shora naznačeném smyslu.

Po zastavení obnoveného trestního řízení dne 6. května 1935 podle § 109 tr. ř. žalovaná pojišťovna připojujíc se k trestnímu řízení jako soukromá účastnice, podala včas podrobně odůvodněný podpůrný návrh podle § 48 č. 2 tr. ř., o kterém bylo zavedeno další trestní vyhledávání. Za vylíčeného stavu věci, třebaže vrchní soud v P. neshledal důvodu k dalšímu stíhání nynějšího žalobce podle usnesení ze dne 14. července 1936 č. j. Nt 894/36-2 (Tk XI 642/35-115), nelze ani v tomto postupu žalované pojišťovny spatřovati zaviněné průtahy šetření podle ustanovení § 23 všeobecných pojistných podmínek a § 40, odst. 1, poj. zák., jestliže to vše, co uvedla v návrhu a v dalším podání ze dne 20. května 1936, nestačilo sice k obnově trestního řízení, avšak přece se neukázalo

lichým do té míry, že by při povinné péči takový návrh nesměl býti ani učiněn. Právní názor odvolacího soudu není tedy správný a bylo proto odůvodněnému rekursu vyhověno.

Čís. 16637.

Pro otázku, zda jde o osoby, jež se podle § 51, odstavec 1, vyr. ř. počítají při výpočtu většiny věřitelů a jejich pohledávky při výpočtu většiny pohledávek jen tehdy, hlasují-li proti návrhu na vyrovnání, je rozhodující den hlasování, nikoliv den, kdy nabyli svých pohledávek proti vyrovnacímu dlužníku.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1938, R I 1555/37.)

V zemědělském vyrovnacím řízení, zahájeném o jmění Miroslava V., rolníka ve V., hlasoval Ladislav D. se svou pohledávkou 7.902 Kč 50 h pro přijetí vyrovnání, takže bylo dosaženo z úhrnu pohledávek, oprávněných k hlasování a činících 86.159 Kč 41 h, 46.270 Kč pro vyrovnání. Soud první stolice potvrdil vyrovnání sjednané při roku dne 22. července 1937. Rekursní soud je nepotvrdil. Důvody: Věřitel Ladislav D., strojník v D., je strýcem manželky vyrovnacího dlužníka a tudíž osobou uvedenou v § 51, odst. 1, vyr. ř. Ladislav D. hlasoval pro vyrovnání. Stěžovatelka hlasovala proti vyrovnání (§ 59 vyr. ř.). Jest tudíž oprávněna k rekursu. Strýc je třetí stupeň pobočné linie ve smyslu § 51, odst. 1, vyr. ř. V kterém stupni jest kdo spřízněn s jedním manželem, je v tomtéž stupni sešvagřen s manželem druhým. Jest tedy Ladislav D. osobou blízkou vyrovnacímu dlužníkovi ve smyslu § 51, odst. 1, vyr. ř. Hlasy osob tam uvedených a jejich pohledávky se počítají jen tehdy, hlasují-li proti návrhu na vyrovnání. Ježto Ladislav D. hlasoval pro vyrovnání, jeho hlas a pohledávka se nepočítá. Úhrn pohledávek oprávněných k hlasování činí 86.170 Kč 41 h. Nadpoloviční většina činí 43.096 Kč. Pro vyrovnání hlasovaly pohledávky v sumě 46.270 Kč resp. po odečtení pohledávky Ladislava D. 7.902 Kč 50 h pohledávky v sumě 38.367 Kč 50 h. Nebylo tedy dosaženo druhé většiny podle § 19 vlád. nař. č. 76/1936 ve znění čl. I, odst. 1, č. 2 vlád. nař. č. 13/1937 Sb. z. a n. a bylo proto potvrzení vyrovnání odepřeno. To že Ladislav D. nabyl své pohledávky proti vyrovnacímu dlužníku již roku 1930, tedy před sňatkem vyrovnacího dlužníka s neteří Ladislava D., a že se tudíž věřitel stal osobou blízkou vyrovnacímu dlužníku teprve po vzniku pohledávky, nemá podle § 51, odst. 1, vyr. ř. významu. Ustanovení § 51 vyr. ř. je předpisem výjimečným a nelze je proto rozšiřovati na jiné případy než ty, které jsou jako výjimka uvedeny v § 51, odst. 2, vyr. ř. Zákon stanovil pro platnost § 51, odst. 1, vyr. ř. pouze jedinou výjimku, a to v tom směru, že ustanovení § 51, odst. 1, vyr. ř. neplatí, jestliže osoby jmenované v tomto odstavci nabyly pohledávky před na-